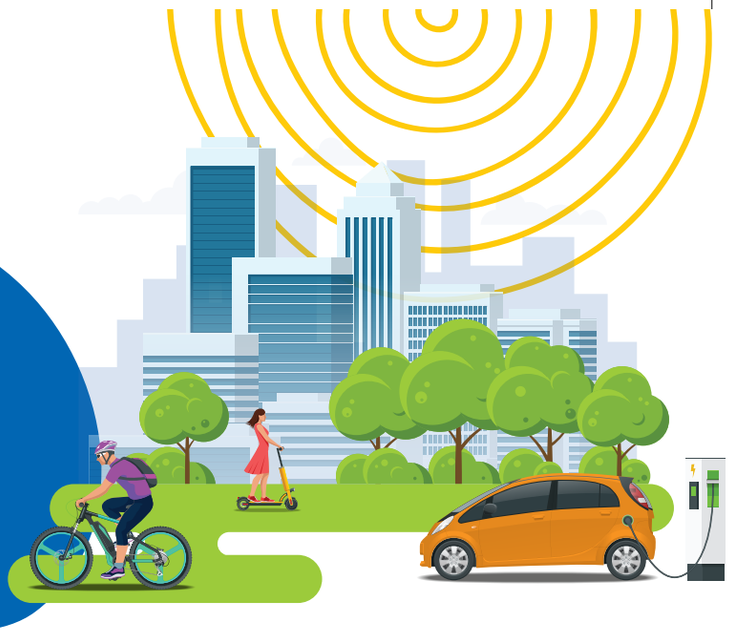
ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Η ζωή εντός κι εκτός πόλης

Σ' ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

- Συγκρίνουμε τη **ζωή στην πόλη** με τη **ζωή στην ύπαιθρο, σε ένα χωριό ή ένα νησί.** Εντοπίζουμε πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα σε κάθε περίπτωση.
- Εμπλουτίζουμε το **λεξιλόγιό** μας με λέξεις που περιγράφουν τις συνθήκες ζωής μέσα και έξω από την πόλη.
- **Παράγουμε λόγο** σε διάφορα επικοινωνιακά πλαίσια για ζητήματα που σχετίζονται με τη ζωή στα αστικά κέντρα ή κοντά στη φύση.
- Διαβάζουμε σχετικά **κείμενα** και απαντάμε σε **ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**.
- Εξασκούμαστε στην κλίση των **άρθρων** και των **ουσιαστικών**.
- Μελετάμε τις λέξεις στη μεταξύ τους σχέση: **συνώνυμες** και **αντώνυμες.**
- Ελέγχουμε όσα μάθαμε μέσα από ένα **κριτήριο αξιολόγησης**.

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 27 26/09/2025 11:35

2

Α1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

› Η ζωή στην πόλη

- Πληθώρα θέσεων εργασίας/ απασχόλησης.
- Περισσότερες και πιο ποιοτικές ευκαιρίες εκπαίδευσης (μεγάλα σχολεία, σχολές, πανεπιστήμια κ.ά.).
- Πληθώρα επιλογών για ψυχαγωγία (θέατρα, κινηματογράφοι, κέντρα διασκέδασης, μουσεία, πινακοθήκες κ.ά.).
- Εύκολη πρόσβαση σε μονάδες υγείας (νοσοκομεία, κλινικές), δυνατότητα επιλογής γιατρών διαφόρων ειδικοτήτων.
- Ποικιλία υπηρεσιών – δημόσιων και ιδιωτικών.

- Έντονοι ρυθμοί ζωής, υπερεργασία, καθημερινό άγχος και πίεση.
- Μεγάλες αποστάσεις, «νεκρός» χρόνος.
- Απουσία πρασίνου, απομάκρυνση των ανθρώπων από τη φύση.
- Επιβαρυμένη ατμόσφαιρα από τα καυσαέρια αυτοκινήτων και εργοστασίων, αναπνευστικά προβλήματα.
- Απρόσωπες και τυπικές ανθρώπινες σχέσεις, φόβος, απομόνωση και κακυποψία.
- Μεγαλο κόστος ζωής (έξοδα διαμονής, μετακίνησης κ.ά.).
- Υψηλή εγκληματικότητα.

› Η ζωή στην ύπαιθρο, σε ένα χωριό ή ένα νησί

- Επαφή με τη φύση και τον καθαρό –απαλλαγμένο από ρύπους– αέρα.
- Αίσθηση ηρεμίας και γαλήνης, χαλαροί ρυθμοί ζωής.
- Υγιεινός τρόπος ζωής, ευκαιρίες για φυσικές δραστηριότητες (περπάτημα, ποδήλατο κ.ά.).
- Αίσθηση κοινότητας και αλληλεγγύης, προσωπικές σχέσεις μεταξύ των κατοίκων, αρμονική συνύπαρξη.
- Φθηνότερο κόστος ζωής, λιγότερες οικονομικές απαιτήσεις.

- Περιορισμένη έως ανύπαρκτη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Περιορισμένες επιλογές ψυχαγωγίας και αναψυχής.
- Ανεπαρκής εκπαίδευση (σχολεία μικρά, χωρίς υλικοτεχνική υποδομή, εκπαιδευτικό προσωπικό κ.ά.), ελάχιστες ευκαιρίες εξέλιξης.
- Δύσκολες συνθήκες ζωής –ιδιαίτερα τον χειμώνα λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών–, δυσκολίες μετακίνησης.
- «Κλειστή» κοινωνία, αίσθηση περιορισμού των κατοίκων και ιδιαίτερα των νέων.

Α2. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Αποκέντρωση = Η μετακίνηση ή επανεγκατάσταση ατόμων από τα αστικά κέντρα σε αγροτικές περιοχές ή μικρούς οικισμούς.

Αστυφιλία [από τον όρο ***άστυ***, που στα αρχαία ελληνικά σημαίνει ***πόλη***, και τη λέξη ***φιλία***, που σημαίνει αγάπη ή προτίμηση] = Η τάση των ανθρώπων να επιλέγουν την πόλη ως τον κύριο τόπο κατοικίας τους.

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 28 26/09/2025 11:35

Αστικοποίηση = Η μετατροπή μιας περιοχής από αγροτική ή υπαίθρια σε αστική, με αύξηση των κτιρίων και των υποδομών.

Εσωτερική μετανάστευση = Η μετακίνηση ανθρώπων από μια περιοχή σε άλλη εντός των συνόρων ενός κράτους. Συνήθως, πραγματοποιείται από αγροτικές ή αναπτυσσόμενες περιοχές προς τις αστικές περιοχές, όπου υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, εκπαίδευσης και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας.

Κοινωνική συνοχή = Η σύνδεση, η αλληλεπίδραση και υποστήριξη μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας για την επίτευξη κοινών στόχων και ευημερίας.

Κυκλοφοριακή συμφόρηση = Η κατάσταση κατά την οποία ο αριθμός των οχημάτων υπερβαίνει την οδική χωρητικότητα, προκαλώντας μείωση της ταχύτητας, καθυστερήσεις και δυσκολίες στη ροή της κίνησης, με αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ποιότητα ζωής.

Προσβασιμότητα = Η ευκολία πρόσβασης σε υπηρεσίες και ανέσεις και η δυνατότητα μετακίνησης σε μια περιοχή.

Ύπαιθρος = Ο χώρος ή το περιβάλλον της φύσης, μακριά από τις αστικές περιοχές ή την πόλη. Περιλαμβάνει αγρούς, λιβάδια, δάση, βουνά και παραλίες, όπου η φύση κυριαρχεί και προσφέρει ευκαιρίες για αναψυχή, άθληση και ξεκούραση.

Υπερπληθυσμός = Η κατάσταση κατά την οποία ο πληθυσμός ξεπερνά κατά πολύ τον αριθμό των ατόμων που μια περιοχή (ή και ολόκληρη η γη) μπορεί να συντηρήσει.

Α3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

1. *Σε μια **παράγραφο 80-100 λέξεων** να περιγράψετε με λεπτομέρειες τον τόπο σας (πόλη, χωριό, νησί).*

2. *Πρόσφατα κάνατε με τους γονείς σας ένα ταξίδι στο χωριό για να επισκεφθείτε τους παππούδες σας. Υπήρξαν πράγματα που σας άρεσαν τόσο, που σκεφτήκατε πως οι άνθρωποι έχουν πολλούς λόγους για να ζουν εκτός πόλης. Να τους καταγράψετε σε ένα **κείμενο 150 λέξεων περίπου**.*

3. *Πρόσφατα μετακομίσατε από το χωριό σας στην πρωτεύουσα. Σε ένα γράμμα που στέλνετε στον/στην καλύτερο/η φίλο/η σας να καταγράψετε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της νέας σας ζωής στη μεγαλούπολη. **(120-150 λέξεις)***

4. *Να παρατηρήσετε το διπλανό σκίτσο. Αφού του δώσετε έναν κατάλληλο τίτλο, να το περιγράψετε σε μια **παράγραφο 80-100 λέξεων**.*

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 29 26/09/2025 11:35

2

Β. ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1ο
Στους ρυθμούς της πόλης

Δεν είναι σιωπηλή η πόλη. Μπορείς να την ακούσεις κάθε ώρα της ημέρας: στις κόρνες των αυτοκινήτων, στις φωνές των παιδιών στην αυλή ενός σχολείου, στον ήχο του λεωφορείου που φρενάρει απότομα. Κάποτε με κούραζε όλο αυτό. Αναρωτιόμουν αν θα μπορούσε να υπάρξει ζωή χωρίς τόσο θόρυβο, χωρίς τόση βιασύνη.

Στην πολυκατοικία μας οι τοίχοι είναι λεπτοί. Ξέρω πότε ο κύριος Στέφανος μαγειρεύει, πότε η Μαρία παίζει βιολί, πότε κάποιος έχει γυρίσει αργά. Δεν έχουμε μυστικά μεταξύ μας - χωρίς να το επιδιώκουμε, μοιραζόμαστε τις ζωές μας. Κι αυτό έχει κάτι τρυφερό. Ένα είδος **εγγύτητας** αλλιώτικης απ' αυτή που βρίσκεις στην εξοχή. Εδώ σε ενώνουν οι ήχοι, οι ρυθμοί, ακόμα και η κούραση.

Κάθε πρωί κατεβαίνω με το ποδήλατο στον σταθμό. Περνάω μπροστά από γκράφιτι που αλλάζουν κάθε μήνα, από φούρνους που μυρίζουν σφολιάτα, από ένα δέντρο που επιμένει να ανθίζει στο πεζοδρόμιο. Η πόλη δεν είναι ποτέ ίδια. Κι εγώ, παρ' όλη την ταχύτητα, μαθαίνω να τη βλέπω.

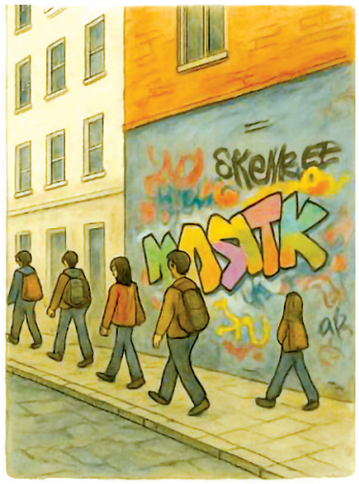
Σπουδάζω αρχιτεκτονική με στόχο να σχεδιάσω χώρους που «χωρούν» ανθρώπους και ιστορίες, όχι μόνο τούβλα και σίδερα. Η πόλη μας έχει πληγές – έλλειψη πρασίνου, θόρυβο, μοναξιά. Αλλά έχει και δυνατότητες. Αν την κοιτάξεις αλλιώς, θα δεις ότι είναι γεμάτη σημεία που μπορούν να ανθίσουν – μια στέγη, μια αυλή, ένα πεζούλι.

Τα βράδια ανεβαίνω στο μπαλκόνι και χαζεύω τα φώτα. Ίσως η πόλη να μην ησυχάζει ποτέ. Αλλά κάπως έτσι θυμάμαι ότι η ζωή δεν σταματά. Ούτε στις δυσκολίες, ούτε στα μικρά διαλείμματα ευτυχίας. Συνεχίζεται. Πίσω απ' τους τοίχους.

Κείμενο της συγγραφικής ομάδας

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3

Εικόνα 4

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 30 26/09/2025 11:35

› ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. ***Δεν είναι σιωπηλή η πόλη:*** *Τι εννοεί ο αφηγητής;*

Α. Έχει ζωή και κίνηση σε κάθε της γωνιά.
Β. Έχει πολλούς θορύβους και ενοχλεί τους κατοίκους.
Γ. Απαιτείται να επιβληθούν κανόνες κοινής ησυχίας.
Δ. Δεν ακούγονται φυσικοί ήχοι.

2. *Ο συγγραφέας αναφέρει πως στην πόλη υπάρχει* ***ένα είδος εγγύτητας αλλιώτικης απ' αυτή που βρίσκεις στην εξοχή****. Με τη λέξη* ***εγγύτητα*** *δηλώνεται η:*

Α. φυσική παρουσία
Β. συναισθηματική σύνδεση
Γ. απομόνωση
Δ. επαγγελματική σχέση

3. *Ποια είναι η στάση του αφηγητή απέναντι στην καθημερινότητα της πόλης;*

Α. αρνητική και επικριτική
Β. ουδέτερη, χωρίς συναισθηματική συμμετοχή
Γ. δεκτική και δημιουργική
Δ. αδιάφορη για τα κοινωνικά προβλήματα

4. *Η εικόνα με το δέντρο που επιμένει να ανθίζει στο πεζοδρόμιο* ***συμβολίζει****:*

Α. την επιμονή και την ελπίδα μέσα σε αντίξοες συνθήκες
Β. την ανάγκη για πιο μοντέρνες πόλεις
Γ. την παρεμβολή της φύσης στην πόλη
Δ. την ακαταλληλότητα του αστικού τοπίου να φιλοξενήσει οτιδήποτε φυσικό

5. *Ποια εικόνα δείχνει την αλλαγή για την οποία μιλά η* ***3η παράγραφος*** *του κειμένου;*

Α. Εικόνα 1 **Β.** Εικόνα 2 **Γ.** Εικόνα 3 **Δ.** Εικόνα 4

6. *Ποιος είναι ο επαγγελματικός στόχος του αφηγητή;*

Α. Να διακοσμεί πολυτελή σπίτια.
Β. Να μετακομίσει στο εξωτερικό.
Γ. Να δημιουργήσει ένα πρωτοποριακό μοντέλο πόλης.
Δ. Να σχεδιάσει χώρους που εξυπηρετούν τους ανθρώπους.

7. *Με ποιον τρόπο ο αφηγητής έρχεται σε επαφή με την πόλη καθημερινά;*

Α. Μαθαίνοντας τα νέα από την τηλεόραση και το διαδίκτυο.
Β. Χρησιμοποιώντας ποδήλατο για μετακινηθεί μέσα σε αυτήν.
Γ. Παρατηρώντας όσα τον περιβάλλουν ενώ περπατά στους δρόμους της.
Δ. Παρατηρώντας τους περαστικούς από το μπαλκόνι του.

8. *Ποιο από τα παρακάτω δεν αναφέρεται ως πρόβλημα της πόλης στο κείμενο;*

Α. Η ηχορρύπανση
Β. Η μοναξιά των ανθρώπων
Γ. Ο περιορισμένος χώρος πρασίνου
Δ. Οι μεγάλες αποστάσεις

9. *Ποια εικόνα δείχνει τη σχέση φύσης και αστικού τοπίου;*

Α. Εικόνα 1 **Β.** Εικόνα 2 **Γ.** Εικόνα 3 **Δ.** Εικόνα 4

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 31 26/09/2025 11:35

2

10. *Ποιο είναι το βασικό νόημα του κειμένου;*

Α. Η πόλη είναι κουραστική και απάνθρωπη.
Β. Η πόλη προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες για δημιουργία.
Γ. Η εξοχή είναι πάντα καλύτερη από την πόλη.
Δ. Η ζωή στην πόλη έχει έναν αδιάλειπτο παλμό.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2ο
Αστραδενή

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από το βιβλίο Αστραδενή της Ευγενίας Φακίνου (1982), που αναφέρεται στην εσωτερική μετανάστευση στην Ελλάδα τη δεκαετία του '60. Η Αστραδενή με την οικογένειά της μετακομίζουν από τη Σύμη στην Αθήνα.

Στο τραπέζι ο πατέρας μου είπε ότι αύριο ξεκινάει δουλειά. Σ' ένα μηχανουργείο στον Πειραιά. Τα λεφτά δεν είναι καλά. Το ξέρει. Τον πληρώνουν, λέει, κάτω από το βασικό. Αλλά, τι να κάνει;... Δε γίνεται αλλιώς. Δεν μπορεί να περιμένει άλλο για μια καλύτερη δουλειά.

Αν όμως κάνουμε οικονομίες, και μ' αυτά τα λεφτά που θα παίρνει, μπορεί σε έξι μήνες... σ' έναν χρόνο το πολύ, να μαζέψουμε εκατό χιλιάδες!... Τόσα του χρειάζονται για να πάρει έναν μεταχειρισμένο τόρνο μικρό. Μετά θα γυρίσουμε στη Σύμη. Θ' ανοίξει ένα μηχανουργείο. Θα 'χει πολλή δουλειά, γιατί τώρα με τα καραβάκια, με τα τουριστικά μαγαζιά, το χρειάζεται η Σύμη ένα μηχανουργείο. Θα φτιάχνει βίδες, παξιμάδια, καρφιά, τέτοια... έξι μήνες θα στριμωχτούμε... το πολύ έναν χρόνο... και μετά ποιος μας πιάνει!

«Γιατί εδώ στην Αθήνα, λέει ο πατέρας, δεν μπορείς να δεις προκοπή. Σε τρώνε τα έξοδα. Νοίκι, φώτα, εισιτήρια για να πας και να 'ρθεις στη δουλειά σου, καλύτερο ντύσιμο, πετρέλαιο, κοινόχρηστα ... άσε το φαγητό που είναι ακριβότερο.... Ενώ στη Σύμη... το σπίτι μας το 'χουμε, το μποστανάκι μας το 'χουμε, καμιά κοτούλα μπορεί να ξαναβάλουμε (εδώ, κοίταξε με τρόπο τη μάνα μου), μπορείς να κατέβεις με τα παλιόρουχα της δουλειάς απ' το σπίτι στον Γιαλό. Όλοι έτσι γυρίζουν... Εισιτήρια δεν χρειάζεσαι, πετρέλαιο δεν χρειάζεσαι... Άρα η ζωή είναι φτηνότερη....»

«Και καλύτερη», είπε η μάνα μου, που δεν λέει πολλά.

Εγώ δεν μιλάω. Τι να πω κιόλας;... Ούτε ξέρω πια αν θέλω να μείνω στην Αθήνα ή να γυρίσω στη Σύμη... Βέβαια, στεναχωριέμαι λίγο στην Αθήνα, αλλά επειδή είναι αρχή... Μετά... δεν μπορεί να 'ναι έτσι η ζωή στην Αθήνα!... Δεν μπορεί!.... Γιατί τότε, γιατί όλο να έρχονται απ' τα νησιά κι απ' τα χωριά στην Αθήνα κι όλο να μένουν;... Δεν μπορεί, και σε καλύτερα σπίτια απ' του Σταύρου θα μένουν και θα γλεντάνε και ωραία θα ντύνονται και σε ωραία σχολεία θα πηγαίνουν. Γιατί, αλλιώς, γιατί θα μένανε;... Γιατί;... Μπορεί τώρα που θα πιάσει δουλειά ο πατέρας ν' αλλάξει η ζωή μας. Και σιγά σιγά ν' αλλάξει κι αυτός και να θέλει να μείνει...

Ευγενία Φακίνου, *Αστραδενή* (απόσπασμα)

› ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. *Ποια από τις παρακάτω προτάσεις ισχύει για τον πατέρα της Αστραδενής;*

Α. Ασκεί ένα τεχνικό επάγγελμα στην Αθήνα, το ίδιο που ασκούσε και στο νησί.
Β. Ελπίζει ότι η παραμονή της οικογένειάς του στην Αθήνα θα είναι μόνιμη.

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 32 26/09/2025 11:35

Γ. Έχει απελπιστεί, καθώς δεν βρίσκει καμιά θέση εργασίας.
Δ. Πρόκειται να ξεκινήσει μια νέα εργασία, παρά τις περιορισμένες οικονομικές απολαβές.

2. ***Το ξέρει. Τον πληρώνουν, λέει, κάτω από το βασικό:*** *Η Αστραδενή εννοεί πως ο πατέρας της:*

Α. Αμοίβεται ικανοποιητικά.
Β. Πληρώνεται αδρά.
Γ. Λαμβάνει αμοιβή κάτω από το όριο που ορίζεται ως βασικός μισθός.
Δ. Πληρώνεται ελάχιστα σε σχέση με τις απαιτήσεις της εργασίας του.

3. *Το επάγγελμα που θα ασκήσει προσωρινά ο πατέρας της Αστραδενής δεν αποφέρει πολλά χρήματα στην οικογένεια. Δηλαδή,* ***δεν αποτελεί*** *ένα επάγγελμα:*

Α. προσοδοφόρο **Β.** πρωτοποριακό **Γ.** πνευματικό **Δ.** ενδιαφέρον

4. ***Αν όμως κάνουμε οικονομίες...*** *Η Αστραδενή σκέφτεται πως η οικογένειά της μπορεί να:*

Α. Επενδύσει κάποια χρήματα στη νέα της ζωή.
Β. Σκεφτεί τρόπους να γυρίσει στο νησί.
Γ. Δημιουργήσει οικονομικά αποθέματα με περιορισμό των δαπανών της.
Δ. Αυξήσει τα έσοδά της δουλεύοντας περισσότερο.

5. *Σε πόσο χρόνο υπολογίζει η Αστραδενή ότι θα καταφέρει η οικογένειά της να επιστρέψει στο νησί;*

Α. Σε λίγους μήνες.
Β. Από ένα έως δύο χρόνια.
Γ. Σε έξι μήνες.
Δ. Από μισό έως έναν χρόνο.

6. *Ο πατέρας της Αστραδενής πιστεύει πως στην Αθήνα* ***δεν μπορείς να δεις προκοπή.*** *Δηλαδή, είναι αδύνατον να:*

Α. ευδοκιμήσεις **Β.** προοδεύσεις **Γ.** εξελιχθείς **Δ.** όλα τα παραπάνω

7. *Η ζωή στην πόλη απαιτεί πολλά* ***έξοδα.*** *Ποιο από τα ακόλουθα δεν αναφέρεται στο κείμενο;*

Α. Ενοίκιο και κοινόχρηστα
Β. Λογαριασμοί ύδρευσης
Γ. Έξοδα μετακίνησης
Δ. Έξοδα ένδυσης

8. ***... το σπίτι μας το 'χουμε, το μποστανάκι μας το 'χουμε, καμιά κοτούλα μπορεί να ξαναβάλουμε.*** *Η οικογένεια στο νησί φαίνεται πως:*

Α. Είναι αυτάρκης, αν και δεν ζει πλουσιοπάροχα.
Β. Είναι αδύνατο να καλύψει τις βασικές της ανάγκες.
Γ. Δεν διαθέτει ούτε τα βασικά.
Δ. Έχει πλήρη οικονομική άνεση.

9. *Τελικά τι αισθάνεται η Αστραδενή για την εγκατάσταση της οικογένειάς της στην Αθήνα;*

Α. Θέλει να επιστρέψει πίσω στη Σύμη το συντομότερο.
Β. Ανυπομονεί να γνωρίσει τη ζωή της πρωτεύουσας.
Γ. Το μεγάλο ποσοστό των ανθρώπων που μεταναστεύει στην Αθήνα την κάνει να πιστεύει πως υπάρχουν καλά στοιχεία στη ζωή εκεί.
Δ. Ελπίζει πως σύντομα η ζωή τους θα βελτιωθεί και η μητέρα της θα είναι θετική στο ενδεχόμενο της μόνιμης εγκατάστασής τους εκεί.

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 33 26/09/2025 11:35

2

10. *Η **εσωτερική μετανάστευση** στην οποία αναφέρεται το κείμενο αφορά σε:*

Α. Μόνιμη εγκατάσταση σε κάποια γειτονική χώρα.
Β. Προσωρινή μετακίνηση από την πρωτεύουσα σε κάποια μικρότερη πόλη.
Γ. Αστυφιλία.
Δ. Επαναπατρισμό.

Γ1. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: ΤΑ ΑΡΘΡΑ

1. *Στο κείμενο να υπογραμμίσετε τα **οριστικά** και να κυκλώσετε τα **αόριστα άρθρα**:*

Το τσίρκο Eloise είναι ένα σύγχρονο τσίρκο από τον Καναδά, διαφορετικό από τα άλλα. Δεν στεγάζεται σε τέντες, αλλά δίνει τις παραστάσεις του σε θέατρα, δεν διαθέτει ζώα, αλλά μόνο ... πολυτεχνίτες καλλιτέχνες, που είναι ταυτοχρόνως ακροβάτες, ηθοποιοί, χορευτές, μουσικοί και κλόουν. Οι παραστάσεις του περιλαμβάνουν συνήθως χορογραφίες. [...] Το τσίρκο Eloise, ξεφεύγοντας από την κλασική εικόνα που έχουμε για το τσίρκο, προσφέρει ένα εντυπωσιακό και άκρως ενδιαφέρον θέαμα, που έχει καταφέρει να κερδίσει κοινό και κριτικούς.

Εφ. *Ελευθεροτυπία*, 15-1-2002 (διασκευή)

2. *Να συμπληρώσετε το κείμενο με το κατάλληλο **οριστικό** ή **αόριστο άρθρο**:*

_____ φορά και _____ καιρό ζούσε _____ χωρικός με _____ γυναίκα του σ' _____ σπιτάκι μέσα σε _____ πυκνό δάσος. Είχαν και _____ κόρη τόσο όμορφη, που ακόμη και _____ ήλιος και _____ φεγγάρι ζήλευαν. _____ μέρα πέρασε το βασιλόπουλο, είδε _____ όμορφη κόρη και αμέσως ζήτησε από _____ γονείς της να την παντρευτεί. _____ πατέρας της, που δεν ήθελε να χάσει _____ κόρη του, είπε:

— Αν θέλεις _____ κόρη μου, πρέπει να περάσεις από τρεις δοκιμασίες...

3. *Στις ακόλουθες προτάσεις να διακρίνετε τους τύπους του **οριστικού άρθρου** από τους **αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου**:*

1. Να **το** αγοράσεις αυτό **το** περιοδικό, είναι **το** καλύτερο!
2. Καθώς αποχαιρετούσε **τη** μαμά της, **τη** φίλησε σταυρωτά μη μπορώντας να συγκρατήσει **τα** δάκρυά της.
3. Θα σ' **το** φέρω, μόλις φτάσω **στον** σταθμό. Ελπίζω να σε προλάβω.
4. **Τον** χάιδευε για ώρα με **τα** γερασμένα χέρια της.
5. Μόλις άκουσε για **το** τροχαίο, φοβήθηκε πως δεν θα **τον** ξανάβλεπε **τον** γιο της.
6. Αγαπούσε **τις** καλές τέχνες και **τα** γράμματα, γι' αυτό **οι** φίλοι του **τον** θεωρούσαν φιλότεχνο.
7. Είναι εριστικός και οξύθυμος και **του** αρέσει να τσακώνεται διαρκώς.
8. **Το** ταμείο **της** ενορίας μας συγκέντρωσε αρκετά χρήματα και **τα** δώρισε σε ιδρύματα για ανάπηρα παιδιά.

4. *Στις ακόλουθες προτάσεις να διακρίνετε τους τύπους του **αόριστου άρθρου ένας, μια, ένα** από το αριθμητικό επίθετο **ένας, μία, ένα**:*

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 34 26/09/2025 11:35

1. Μέσα σε **μία** στιγμή έχασε όλη του την περιουσία εξαιτίας **ενός** λάθους.
2. Μια φορά κι **έναν** καιρό ζούσε **μια** καλή και όμορφη αλλά πολύ φτωχή κοπέλα.
3. Ύστερα από ταξίδι **ενός** έτους το διαστημόπλοιο επέστρεψε στη Γη
4. Αποφάσισε να αποσυρθεί από την ενεργό δράση μετά από **μια** ένδοξη πορεία.
5. Η Μαίρη αποφάσισε να αγοράσει **μία** φούστα και όχι περισσότερες, όπως είχε πει αρχικά.
6. Ο δήμαρχος μάς ζήτησε να κρατήσουμε **ενός** λεπτού σιγή στη μνήμη των αδικοχαμένων συμπολιτών μας.
7. Μια άγνωστη κυρία την πλησίασε και της ζήτησε βοήθεια.
8. Ένα μικρό παιδί αγόρασε **ένα** τεράστιο παγωτό.

5. *Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:*

1. _____ ***ευγενούς νέου:*** *Ποιος τύπος αόριστου άρθρου ταιριάζει στη φράση;*

Α. Ενός **Β.** Ένας **Γ.** Μιας **Δ.** Ένα

2. ***Επισκεφθήκαμε*** _____ ***Μαδρίτη.*** *Ποιο άρθρο ταιριάζει στη φράση;*

Α. μια **Β.** τη **Γ.** την **Δ.** έναν

3. _____ ***ικανής υπαλλήλου:*** *Ποιος τύπος οριστικού άρθρου ταιριάζει στη φράση;*

Α. την **Β.** της **Γ.** μιας **Δ.** μια

4. _____ ***Ολύμπου:*** *Ποιο άρθρο ταιριάζει στη φράση;*

Α. ενός **Β.** τους **Γ.** του **Δ.** τον

5. *Η γενική ενικού του αόριστου άρθρου για το αρσενικό γένος είναι:*

Α. τον **Β.** του **Γ.** ενός **Δ.** τους

6. *Η ονομαστική πληθυντικού του οριστικού άρθρου για το αρσενικό γένος είναι:*

Α. τα **Β.** οι **Γ.** των **Δ.** τις

7. ***Εντείνει*** _____ ***προσπάθειές της.*** *Ποιο άρθρο ταιριάζει στην πρόταση;*

Α. τις **Β.** της **Γ.** και τα δύο **Δ.** κανένα από τα δύο

8. ***Είδε*** _____ ***κίνδυνο να έρχεται.*** *Ποιο άρθρο ταιριάζει στην πρόταση;*

Α. τον **Β.** των **Γ.** και τα δύο **Δ.** κανένα από τα δύο

9. ***Παρά τις αντιρρήσεις*** _____ ***συναδέλφων, η διευθύντρια αποφάσισε να προωθήσει*** _____ ***υπάλληλο που είχε δείξει αφοσίωση στο έργο του.*** *Ποιο άρθρο ταιριάζει στην πρόταση;*

Α. των - των **Β.** τον - τον **Γ.** τον - των **Δ.** των - τον

10. ***Οι καθηγητές εντυπωσιάστηκαν από*** _____ ***ιδέες*** _____ ***μαθήτριας.*** *Ποια άρθρα ταιριάζουν στην πρόταση;*

Α. τις - τις **Β.** της - της **Γ.** τις - της **Δ.** της - τις

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 35 26/09/2025 11:35

2

11. ***Μιας*** *οδυνηρής εμπειρίας. Τι είναι το άρθρο στη φράση;*

Α. οριστικό σε ονομαστική ενικού
Β. οριστικό σε αιτιατική ενικού
Γ. αόριστο σε γενική ενικού
Δ. αόριστο σε αιτιατική ενικού

12. *Έλαβε* ***το*** *γράμμα της αδερφής του. Τι είναι το σημειωμένο άρθρο στην πρόταση;*

Α. οριστικό σε ονομαστική ενικού
Β. οριστικό σε αιτιατική ενικού
Γ. αόριστο σε γενική ενικού
Δ. αόριστο σε αιτιατική ενικού

13. *Ο δάσκαλος έκλεισε βιαστικά* ***το*** *βιβλίο. Σε ποια πτώση βρίσκεται το άρθρο;*

Α. ονομαστική **Β.** γενική **Γ.** αιτιατική **Δ.** κλητική

14. Τα *αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν* ***τα*** *αρχικά συμπεράσματα των επιστημόνων. Σε ποια/ -ες πτώση/ -εις βρίσκονται τα άρθρα κατά σειρά;*

Α. ονομαστική
Β. αιτιατική
Γ. ονομαστική - αιτιατική
Δ. αιτιατική - ονομαστική

15. ***Τους είδατε τους μικρούς ηθοποιούς χθες στη σχολική παράσταση; Τους θαυμάσατε ακούγοντας τους μονολόγους τους;*** *Πόσα οριστικά άρθρα υπάρχουν στην περίοδο;*

Α. δύο **Β.** τρία **Γ.** τέσσερα **Δ.** έξι

16. *Σε ποια από τις ακόλουθες προτάσεις η λέξη* ***της*** *είναι προσωπική αντωνυμία;*

Α. Στο ταξίδι μας θαυμάσαμε τη Μεγάλη Πυραμίδα **της** Γκίζας.
Β. Το όνομά **της** είναι σύμβολο ελπίδας.
Γ. Πατέρας **της** Πηνελόπης Δέλτα ήταν ο Εμμανουήλ Μπενάκης.
Δ. Μίλησέ **της** για την υπόθεσή σου, σίγουρα θα σε βοηθήσει.

17. *Σε ποια από τις ακόλουθες προτάσεις η λέξη* ***μιας*** *δεν είναι άρθρο;*

Α. Προτεραιότητα **μιας** μητέρας είναι πάντα τα παιδιά της.
Β. Για να γνωρίσεις τον πολιτισμό **μιας** χώρας, πρέπει να ταξιδέψεις σε αυτή.
Γ. Ύστερα από ταξίδι **μίας** μέρας έφτασαν στον προορισμό τους.
Δ. Συνεκτικό στοιχείο **μιας** ομάδας είναι ο κοινός στόχος.

18. *Σε ποια από τις ακόλουθες φράσεις η λέξη* ***τις*** *διαφέρει;*

Α. Πλέον απολαμβάνουμε **τις** μικρές χαρές της ζωής.
Β. Ο παππούς αντιμετώπισε **τις** δυσκολίες με γενναιότητα.
Γ. Ποιες είναι οι προτάσεις; Είναι καλό να **τις** ακούσουμε πριν αποφασίσουμε.
Δ. Πάντα κάτι μαθαίνουμε από **τις** αποτυχίες μας.

19. *Σε ποια από τις ακόλουθες φράσεις η λέξη* ***τους*** *διαφέρει;*

Α. Οι φίλοι αποφάσισαν να συναντηθούν στο στέκι **τους**.
Β. Η δασκάλα αξιολόγησε τις εργασίες **τους** με προσοχή.
Γ. Πού βρίσκονται οι καθηγητές; **Τους** αναζητούμε για διευκρινίσεις.
Δ. Η μητέρα **τούς** έδειξε την απογοήτευσή της.

20. *Σε ποια από τις ακόλουθες φράσεις υπάρχει λάθος;*

Α. Της μητέρας τις αρέσουν τα ταξίδια.
Β. Ονομάσαμε την ομάδα μας «Πάνθηρες».
Γ. Εκτιμήσαμε τις προσπάθειές τους.
Δ. Ομολόγησαν τις πράξεις τους.

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 36 26/09/2025 11:35

Γ2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: ΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. *Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην **ίδια πτώση** του **άλλου αριθμού**:*

του στρατιώτη		του βαψίματος	
τη θάλασσα		του ατόμου	
τον κανόνα		τις εποχές	
η κάθοδος		οι θεραπείες	
τον πρέσβη		των διώξεων	
τις καθυστερήσεις		της διαχείρισης	
της πρωτοβουλίας		την χερσόνησο	
η αντίρρηση		το κράτος	
ο εισαγγελέας		το δόρυ	
τους λεκέδες		τον παππού	

2. *Να συμπληρώσετε τον **πίνακα**:*

Ονομαστική Ενικού	Γενική Ενικού	Γενική Πληθυντικού	Αιτιατική Πληθυντικού
η αλήθεια			
η κυβέρνηση			
η βάση			
η άποψη			
η διάλεκτος			
η έξοδος			
η ήπειρος			
η μοναξιά			
η εγκύκλιος			
η εντύπωση			

3. *Να μεταφέρετε τις ακόλουθες φράσεις στον **άλλο αριθμό**:*

ο αφρός της θάλασσας	
ο κανόνας της τάξης	
ο καθηγητής του πανεπιστημίου	
η προσωπικότητα του ατόμου	
ο ιδιοκτήτης του λαχανόκηπου	
ο ψαράς του νησιού	
το προϊόν του καταστήματος	

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 37 26/09/2025 11:35

το καθήκον του μαθητή	
η τιμή του κρέατος	
η μέθοδος του προβλήματος	

4. *Να σχηματίσετε φράσεις γράφοντας **το δεύτερο ουσιαστικό** στη **γενική ενικού** ή **πληθυντικού αριθμού**, ανάλογα με το ζητούμενο:*

η απαγγελία - το ποίημα	(ενικός)
η αιχμή - το δόρυ	(ενικός)
οι κορυφές - η καπνοδόχος	(πληθυντικός)
το θέρισμα - το στάχυ	(ενικός)
η μελοποίηση - το ποίημα	(πληθυντικός)
η ανατροπή - το καθεστώς	(ενικός)
οι επιχειρήσεις - ο καφετζής	(πληθυντικός)
η ρύπανση - η πόλη	(πληθυντικός)
η ψήφος - ο δημότης	(ενικός)
η απαγόρευση - η έξοδος	(πληθυντικός)

5. *Να συμπληρώσετε τα κενά των ακόλουθων προτάσεων βάζοντας τη λέξη που δίνεται στην παρένθεση στον **σωστό τύπο**:*

1. Πήγαμε να συγχαρούμε _____ (η ηθοποιός) για την ερμηνεία τους.

2. Την άμεση _____ (καταπολέμηση) της ανεργίας ανακοίνωσε η κυβέρνηση.

3. Ο αγώνας υψηλών _____ (ταχύτητα) προσέφερε μια μεγάλη δόση αδρεναλίνης στους θεατές.

4. Τα μεγάλου μήκους _____ (δόρυ) των Σπαρτιατών φόβισαν τους Αθηναίους στρατιώτες.

5. _____ (ο πρύτανης) εισηγήθηκαν την παράταση των εξετάσεων.

6. _____ (ο συγγραφέας) μέσω των έργων τους ανοίγουν πόρτες προς ανεξερεύνητους _____ (κόσμος).

7. Η δασκάλα ρώτησε τους μαθητές για όλα _____ (το πέλαγος) της Ελλάδας.

8. Ξεχάστηκε και δεν κοίταξε την ημερομηνία λήξης _____ (το γάλα).

9. Στις εθνικές _____ (επέτειος) διακόπτεται η κυκλοφορία των οχημάτων.

10. Να χωρίσετε το κείμενο σε _____ (παράγραφος) και για καθεμιά από αυτές να δώσετε έναν _____ (πλαγιότιτλος).

6. *Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων επιλέγοντας την **κατάλληλη λέξη** από αυτές που δίνονται βάζοντάς τη στον **σωστό τύπο** (όπου χρειάζεται προσθέσθε άρθρο):*

βλέμμα, εγκύκλιος, κάθοδος, μέλι, μυς, συμφέρον, σύμπαν, Σύνοδος, φως, ύδωρ

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 38 26/09/2025 11:35

1. Ο αγιασμός _____ θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 11.00 το πρωί στο λιμάνι.

2. Ήταν ειλικρινής άνθρωπος· κοιτούσε τους ανθρώπους πάντα με «καθαρό» _____ .

3. Μία από τις συνέπειες _____ των Δωριέων ήταν η κατάρρευση του μυκηναϊκού πολιτισμού.

4. Οι νεόνυμφοι επέλεξαν τη Βενετία για μήνα _____ .

5. Οι θεωρίες για τη δημιουργία _____ είναι πολλές.

6. Ο πλανήτης Kepler 186f απέχει 490 έτη _____ από τον πλανήτη Γη.

7. Η λειτουργία των Δημοτικών σχολείων καθορίζεται από τη σχετική _____ του Υπουργείου Παιδείας.

8. Ο δικηγόρος αναλαμβάνει να προασπίσει τα _____ της εταιρείας που εκπροσωπεί.

9. Τα σώματα των αθλητών είναι τόσο γυμνασμένα, ώστε διακρίνονται όλοι οι _____ .

10. Στις Οικουμενικές _____ της Εκκλησίας αντιμετωπίζονταν θρησκευτικά ζητήματα.

7. *Να συμπληρώσετε τα κενά των λέξεων βάζοντας τα* ***κατάλληλα γράμματα*** *και* ***να τονίσετε*** *όπου χρειάζεται:*

δάκρ___α	σωτ___ρας	καύσ___νας	νικ___τής
αγκ___νας	ελαι___νας	στάχ___	θ___της
ασχήμ___α	βράδ___	χαμομ___λι	δύσπν___α
αφέλ___α	Καλυψ___	ξυπνητ___ρι	χλαμ___δα
κηδεμ___νας	βράδ___α	Απόλλ___νας	Ψηλορ___της
διεύθ___νση	οξ___	αγ___νας	μέλ___σα
υπολογ___στής	β___μός	δαν___στής	πατρι___της
κα___μός	ξενιτ___μός	δημ___της	δίχτ___
πραμάτ___α	προδ___της	στάχ___α	λατρ___α
δάκρ___	μαντ___λα	Αστυπάλ___α	μαρτ___ριο
διχτ___ών	σειρ___να	έμβρ___ο	αυτοκράτ___ρας

8. *Να* ***κλίνετε*** *τα ακόλουθα ουσιαστικά στους δύο αριθμούς:*

ο αντίλαλος, ο βαρκάρης, ο πρύτανης, ο πρέσβης, ο βοριάς, ο μυς, η πειθώ, η λεωφόρος, η σύνταξη, η παράγραφος, η αυλαία, το σύννεφο, το καλοκαίρι, το δίχτυ, το πυρ, το ράψιμο

9. *Να επιλέξετε τη* ***σωστή απάντηση****:*

1. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι κύριο;*

Α. τρέξιμο **Β.** Ευρώπη **Γ.** πίνακας **Δ.** υπογραφή

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 39 26/09/2025 11:35

2

2. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι κοινό;*

Α. Ιτέα **Β.** Αμερική **Γ.** καλοσύνη **Δ.** Αλφειός

3. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι αφηρημένο;*

Α. σχολείο **Β.** περιοδικό **Γ.** χειρουργός **Δ.** εργατικότητα

4. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι συγκεκριμένο;*

Α. εχθρότητα **Β.** πεδιάδα **Γ.** φιλία **Δ.** ελπίδα

5. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι ανισοσύλλαβο;*

Α. τράπεζες **Β.** άνοδος **Γ.** παραποίηση **Δ.** ξύλο

6. ***Τα _____ των ψαράδων:*** *Ποιος τύπος του ουσιαστικού ταιριάζει στη φράση;*

Α. δίχτια **Β.** δίχτυα **Γ.** δύχτια **Δ.** δύχτυα

7. *Πώς σχηματίζεται η αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού* ***οξύ****;*

Α. οξιά **Β.** οξεία **Γ.** οξέα **Δ.** οξία

8. *Πώς σχηματίζεται η γενική ενικού του ουσιαστικού* ***πειθώ****;*

Α. πειθούς **Β.** πειθώς **Γ.** πειθώ **Δ.** πειθής

9. *Πώς σχηματίζεται η γενική πληθυντικού του ουσιαστικού* ***ιερέας****;*

Α. ιερών **Β.** ιερέων **Γ.** ιερέως **Δ.** ιερέα

10. ***Προσέξτε τις _____:*** *Ποιος τύπος του ουσιαστικού ταιριάζει στη φράση;*

Α. κάθοδους **Β.** καθόδους **Γ.** καθόδες **Δ.** καθοδούς

11. *Πώς σχηματίζεται η γενική ενικού του ουσιαστικού* ***ψήφος****;*

Α. των ψήφων **Β.** τους ψήφους **Γ.** του ψήφου **Δ.** της ψήφου

12. *Οι ηγέτες των χωρών δεν προχώρησαν σε* ***συμφωνία.*** *Σε ποια πτώση βρίσκεται το σημειωμένο ουσιαστικό της πρότασης;*

Α. ονομαστική **Β.** γενική **Γ.** αιτιατική **Δ.** κλητική

13. ***Παιδιά****, θα έρθετε μαζί μας; Σε ποια πτώση βρίσκεται το σημειωμένο ουσιαστικό της πρότασης;*

Α. ονομαστική **Β.** γενική **Γ.** αιτιατική **Δ.** κλητική

14. ***Το πλοίο πήρε _____ και άρχισε να βουλιάζει.***

Α. κλήση **Β.** κλείσει **Γ.** κλίση **Δ.** κλύση

15. ***Μπήκαμε από τις επιτρεπόμενες _____ .***

Α. εισόδους **Β.** είσοδους **Γ.** έξοδοι **Δ.** έξοδους

16. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι γραμμένο σωστά;*

Α. τελιωμός **Β.** κατακλισμός **Γ.** επιθεωρητής **Δ.** λυτροτής

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 40 26/09/2025 11:35

17. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά είναι γραμμένο σωστά;*

Α. ένδημα **Β.** στοίχημα **Γ.** έλλειμα **Δ.** απόρριμα

18. *Οι _____ είναι υπεύθυνοι για την επιβολή της δικαιοσύνης.*

Α. εισαγγελέοι **Β.** εισαγγελείς **Γ.** εισαγγελέες **Δ.** εισαγγελοίς

19. *Η ελάττωση των διαστάσεων ενός αντικειμένου ονομάζεται:*

Α. μίκρυνση **Β.** σμίκρινση **Γ.** σμίκρυση **Δ.** σμίκρυνση

20. _____ *αποκαλείται η απόδοση λατρείας σε αγάλματα που εικονίζουν θεούς.*

Α. Ειδωλολατρία **Β.** Ειδολωλατρία **Γ.** Ειδωλολατρεία **Δ.** Ειδολολατρία

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ: ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΣΗ ΣΥΝΩΝΥΜΕΣ, ΑΝΤΩΝΥΜΕΣ

1. *Να γράψετε ένα **συνώνυμο** για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις:*

βελτίωση		ακατάπαυστα	
προβάλλω		αμοιβή	
διάκριση		ξημερώνει	
συνέπεια		αλλαγή	
εκλιπαρώ		μεταμορφώνω	
επιθυμία		ολέθριος	
υπόθεση		διευθύνω	
δημοφιλής		υπεύθυνος	

2. *Να γράψετε όσα περισσότερα **αντώνυμα** μπορείτε για τις ακόλουθες λέξεις:*

απαραίτητος	
αποταμιεύω	
πρωτοποριακός	
θνητός	
αδειανός	
οξύθυμος	
τρικυμία	
κρύβομαι	
υποστήριξη	
προσφέρω	

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 41 26/09/2025 11:35

απομακρύνομαι	
ανεξαρτησία	

3. *Για κάθε σημειωμένη λέξη των ακόλουθων προτάσεων να γράψετε ένα **συνώνυμο** ή ένα **αντώνυμο**, ανάλογα με το τι ζητείται στην παρένθεση:*

1. Σε όλους έχει κάνει εντύπωση η **έπαρση** που τον χαρακτηρίζει, παρά τις μεγάλες επαγγελματικές του επιτυχίες.	(συνώνυμο)
2. Τον τελευταίο καιρό σκέφτεται να **περιορίσει** τις κοινωνικές του επαφές.	(αντώνυμο)
3. Τα γράμματά του είναι εξαιρετικά **ευανάγνωστα.**	(αντώνυμο)
4. Στο συμβούλιο μετέχουν και δύο **διορισμένα** μέλη από τον χώρο των εργαζομένων.	(αντώνυμο)
5. Είναι άνθρωπος ιδιόρρυθμος και **αντικοινωνικός**.	(συνώνυμο)
6. Θα είσαι υπεύθυνος για τη **παράδοση** του δέματος.	(αντώνυμο)

4. *Να αντιστοιχίσετε τις **συνώνυμες λέξεις**:*

καταφέρνω	•	•	διαφύλαξη
προάσπιση	•	•	επιτυγχάνω
ψεύτικος	•	•	παρεμφερής
παρόμοιος	•	•	στόχος
ευνοώ	•	•	επιδοκιμάζω
επιδίωξη	•	•	αξιοσημείωτος
προωθώ	•	•	διαδίδω
σοβαρός	•	•	απατηλός

5. *Να αντιστοιχίσετε τις **αντώνυμες λέξεις**:*

ανεξαρτησία	•	•	αγνοώ
ανάπτυξη	•	•	περιστασιακός
ομοιογένεια	•	•	ανομοιομορφία
εκτεταμένος	•	•	υποτέλεια
μόνιμος	•	•	απορρίπτω
γνωρίζω	•	•	επαινώ
δέχομαι	•	•	σύντομος
επικρίνω	•	•	στασιμότητα

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 42 26/09/2025 11:35

6. *Για κάθε σημειωμένη λέξη να κυκλώσετε τη **συνώνυμη λέξη / φράση**:*

1. *«Το ταξίδι μου δεν ήταν ένα **κανονικό** ταξίδι.»* ***(Εξετ. 2018)***

Α. συνηθισμένο **Β.** ασφαλές **Γ.** άνετο

2. *...εγώ βρέθηκα μόνος σαν μικρό **αδύναμο** δεντράκι...* ***(Εξετ. 2018)***

Α. λεπτό **Β.** ανίσχυρο **Γ.** αδύνατο

3. *...ξεκίνησα ένα ταξίδι με άγνωστο **προορισμό**.* ***(Εξετ. 2018)***

Α. κατεύθυνση **Β.** διεύθυνση **Γ.** σκοπό

4. *...έφτασα σ' έναν ξένο αλλά **γόνιμο** τόπο.* ***(Εξετ. 2018)***

Α. εύφορο **Β.** καλλιεργήσιμο **Γ.** δημιουργικό

5. ***...να αξιοποιήσουμε** τους καρπούς αυτούς.* ***(Εξετ. 2018)***

Α. να αναπτύξουμε **Β.** να αξιολογήσουμε **Γ.** να επωφεληθούμε από

6. *Η Ρόζα φορούσε μια **πρωτοποριακή** κάσκα.* ***(Εξετ. 2019)***

Α. μοντέρνα **Β.** παραδοσιακή **Γ.** παράξενη **Δ.** ξεχωριστή

7. *Με την αδελφή Βιολάντα στο μαγειρείο ετοίμαζαν **εξωτικά** φαγητά.* ***(Εξετ. 2019)***

Α. πικάντικα **Β.** τοπικά **Γ.** υγιεινά **Δ.** ασυνήθιστα

8. *Η μεγαλύτερη **απόλαυση** ήταν στο μάθημα της γεωγραφίας.* ***(Εξετ. 2019)***

Α. ευχαρίστηση **Β.** αίσθηση **Γ.** ένταση **Δ.** ευτυχία

9. *Η ψηφιακή τάξη **προσαρμοζόταν** στη θερμοκρασία κάθε τόπου.* ***(Εξετ. 2019)***

Α. εφαρμοζόταν **Β.** προσαυξανόταν **Γ.** εναρμονιζόταν με **Δ.** προσομοίαζε με τη

10. *Στις οθόνες, από το ταβάνι ως το πάτωμα, **προβάλλονταν** εικόνες.* ***(Εξετ. 2019)***

Α. υποβάλλονταν **Β.** παραβάλλονταν **Γ.** εμφανίζονταν **Δ.** διαχέονταν

7. *Για κάθε σημειωμένη λέξη να κυκλώσετε τη λέξη που έχει την **αντίθετη σημασία**:*

1. *Ο **πρωιμότερος** δωρικός ναός χρονολογείται περίπου στο 570-560 π.Χ.* ***(Εξετ. 2020)***

Α. μεταγενέστερος **Β.** καθυστερημένος **Γ.** πρόωρος **Δ.** παλαιότερος

2. *Ο Βρετανός αρχαιολόγος Colin Renfrew ξεκίνησε νέες **συστηματικές** ανασκαφές.* ***(Εξετ. 2021)***

Α. οργανωμένες **Β.** ανοργάνωτες **Γ.** συνεχείς **Δ.** επιφανειακές

3. *διατηρώντας έτσι μια **πολύτιμη** ισορροπία στη φύση* ***(Εξετ. 2022)***

Α. άτιμη **Β.** υποτιμημένη **Γ.** ευτελή **Δ.** ανεκτίμητη

4. *Η κοπέλα **σταδιακά** ερωτεύεται τον άγνωστο τραγουδιστή* ***(Εξετ. 2022)***

Α. βαθμιαία **Β.** ραγδαία **Γ.** έντονα **Δ.** υποτονικά

5. *οι **διαχρονικές** αρετές και αξίες κυριαρχούν* ***(Εξετ. 2022)***

Α. εφήμερες **Β.** συναφείς **Γ.** παμπάλαιες **Δ.** κλασικές

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 43 26/09/2025 11:35

2

6. *για όσους προσέχουν την υγεία τους και* ***αποστρέφονται*** *κάθε τι ζωικό* *(Εξετ. 2023)*

Α. αντιπαθούν **Β.** απεχθάνονται **Γ.** απωθούν **Δ.** απολαμβάνουν

7. *Ο Κουμπερτέν ...* ***καθιέρωσε*** *τις διαδικασίες της τελετής έναρξης και της τελετής λήξης* *(Εξετ. 2024)*

Α. θέσπισε **Β.** περιφρόνησε **Γ.** κατάργησε **Δ.** επικύρωσε

8. *Αλλά μόνη της η παρουσία του Νικόλαου τον εκτροχίαζε αναγκαστικά σε* ***φορτισμένες*** *αναμνήσεις* *(Εξετ. 2024)*

Α. κατάφορτες **Β.** ανάκατες **Γ.** ανάλαφρες **Δ.** επιφορτισμένες

8. *Να κυκλώσετε τη* ***σωστή απάντηση*** *σε κάθε περίπτωση:*

1. *Το νερό της λίμνης Κασταλίας, πηγής των Μουσών, ήταν στην αρχαιότητα το* ***πολυπόθητο*** *ποτό ενός επίδοξου ποιητή. Να βρείτε ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία.* *(Εξετ. 2020)*

Α. περίτρανο **Β.** περιζήτητο **Γ.** αποτρόπαιο **Δ.** περίβλεπτο

2. *Με ποια λέξη από τις παρακάτω μπορεί να αντικατασταθεί το ουσιαστικό* ***αίγλη*** *στη φράση* ***οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν μεγαλύτερη αίγλη****;* *(Εξετ. 2020)*

Α. ακτινοβολία **Β.** επίδοση **Γ.** συμμετοχή **Δ.** επιδοκιμασία

3. *Με* ***αμφίσημους*** *στίχους προέλεγε την κατάρρευση των αυτοκρατοριών και τις επιτυχίες της Αθήνας. Ποια από τις παρακάτω λέξεις αποδίδει με μεγαλύτερη ακρίβεια το νόημα της λέξης* ***αμφίσημους*** *στη φράση;* *(Εξετ. 2020)*

Α. διφορούμενους **Β.** παράξενους **Γ.** διάσημους **Δ.** ακατανόητους

4. *Ο ναός* ***δεσπόζει*** *στην κορυφή πευκόφυτου λόφου στο βορειοανατολικό μέρος της Αίγινας. Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη του ρήματος;* *(Εξετ. 2020)*

Α. εξουσιάζει **Β.** κυριαρχεί **Γ.** προβάλλει **Δ.** φαίνεται

5. *Στο ανατολικό αέτωμα* ***απεικονίζεται*** *η παλαιότερη εκστρατεία. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με το ρήμα της πρότασης;* *(Εξετ. 2020)*

Α. ζωγραφίζεται **Β.** αναφέρεται **Γ.** παριστάνεται **Δ.** παρατίθεται

6. ***Βαθμιαία*** *το ιερό παρήκμασε. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;* *(Εξετ. 2020)*

Α. απότομα **Β.** παροδικά **Γ.** γρήγορα **Δ.** σταδιακά

7. *Οι ανασκαφές στην Κέρο αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά μιας* ***εξελιγμένης*** *κυκλαδικής κοινωνίας. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;* *(Εξετ. 2021)*

Α. προηγμένης **Β.** πλούσιας **Γ.** οργανωμένης **Δ.** καλλιεργημένης

8. *αλλά και τους αρχαιοκάπηλους που τα* ***λυμαίνονταν****: Ποιο ρήμα έχει το ίδιο νόημα;* *(Εξετ. 2021)*

Α. πουλούσαν **Β.** αγόραζαν **Γ.** φυγάδευαν **Δ.** εκμεταλλεύονταν

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 44 26/09/2025 11:35

9. *Ο **ευμεγέθης** (βράχος) σημαίνει: (Εξετ. 2021)*

Α. ευδιάκριτος **Β.** αρκετά μεγάλος **Γ.** εντυπωσιακός **Δ.** επιβλητικός

10. ***επίδοξοι** αναρριχητές σημαίνει: (Εξετ. 2021)*

Α. επίζηλοι **Β.** ένδοξοι **Γ.** αναγνωρισμένοι **Δ.** φιλόδοξοι

11. *Για αυτό αγωνιζόμαστε με κάθε τρόπο με στόχο να το καταπολεμήσουμε **ριζικά**. Ποια λέξη/φράση έχει την ίδια σημασία; (Εξετ. 2022)*

Α. εμπεριστατωμένα **Β.** πολύ **Γ.** εκ βάθρων **Δ.** αποτελεσματικά

12. *Η λέξη **πεπρωμένο** σημαίνει: (Εξετ. 2022)*

Α. η προίκα **Β.** η μοίρα **Γ.** η πραγματικότητα **Δ.** η έπαρση

13. *Η κοπέλα **παρακινεί** τον Ερωτόκριτο να τη ζητήσει από τον πατέρα της. Ποια λέξη έχει την ίδια σημασία; (Εξετ. 2022)*

Α. υποκινεί **Β.** επιδιώκει **Γ.** παροτρύνει **Δ.** παρακαλεί

14. *Τον κότινο ως έπαθλο των αγώνων **καθιέρωσε** ο Ίφιτος. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν είναι νοηματικά ισοδύναμη; (Εξετ. 2023)*

Α. καθίδρυσε **Β.** καθαίρεσε **Γ.** θέσπισε **Δ.** εγκατέστησε

15. *ύστερα από σχετικό **χρησμό** του μαντείου των Δελφών. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία; (Εξετ. 2023)*

Α. μαντεία **Β.** χρησιμοθηρία **Γ.** χρήση **Δ.** χρίσμα

16. *Τα γνωστά μας φύκια ... αποτελούν μία **εναλλακτική** και θρεπτική λύση. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει παρόμοια σημασία; (Εξετ. 2023)*

Α. αξιόπιστη **Β.** θεμιτή **Γ.** καινοτόμα **Δ.** παραδοσιακή

17. ***αναβίωση** των Ολυμπιακών Αγώνων σημαίνει: (Εξετ. 2024)*

Α. αναβάθμιση **Β.** αναθέρμανση **Γ.** επιβίωση **Δ.** αναγέννηση

18. *Αποφασιστική ήταν η **συμβολή** του Έλληνα λόγιου Δημήτρη Βικέλα. Συνώνυμο της λέξης **συμβολή** έτσι όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο είναι η λέξη: (Εξετ. 2024)*

Α. βοήθεια **Β.** συμβουλή **Γ.** συμμετοχή **Δ.** καταβολή

19. *Χαμογέλασε **ασυναίσθητα** όταν συνειδητοποίησε πως είχαν περάσει πλέον πάνω από δυο δεκαετίες. Η λέξη **ασυναίσθητα** μπορεί να αντικατασταθεί στην πρόταση από τη φράση: (Εξετ. 2024)*

Α. από αμηχανία **Β.** χωρίς να το συνειδητοποιεί
Γ. χωρίς συναίσθημα **Δ.** παρά τη θέλησή του

20. *Αυτό δε θα το άλλαζε με τίποτα, κι ας ήταν δραματικός **προάγγελος** της μελαγχολίας του. Η λέξη που μπορεί να αντικαταστήσει τη λέξη **προάγγελος** είναι: (Εξετ. 2024)*

Α. προμήνυμα **Β.** προαίσθηση **Γ.** παραίσθηση **Δ.** προϋπόθεση

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 45 26/09/2025 11:35

2

Ε. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1ο
Η Αρχόντισσα του Βορρά

Η Θεσσαλονίκη, μια μεγάλη πόλη με πάνω από 1 εκατ. κατοίκους, είναι το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας. Βρίσκεται στην εύφορη γη που αναπτύσσεται γύρω από τα ποτάμια Αξιό, Γαλλικό και Λουδία, τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη, αλλά και τις θάλασσες του Θερμαϊκού και του Στρυμονικού Κόλπου.

Κατοικείται από τα προϊστορικά χρόνια και στην περιοχή υπάρχουν **ίχνη** ζωής από εκείνη την εποχή. Το σύγχρονο, ωστόσο, στοιχείο της πόλης **αναμειγνύεται** αρμονικά με την ιστορία. Κομψή και εκλεπτυσμένη, η αρχόντισσα του Βορρά είναι μια σύγχρονη πόλη, γεμάτη νιάτα και ζωντάνια, που ανοίγει διάπλατα την «υδάτινη» αγκαλιά της για να χαρίσει πολύτιμες εμπειρίες ιστορίας, πολιτισμού, διασκέδασης και χαλάρωσης, –αλλά και των σύγχρονων τάσεων της μόδας. Ταυτόχρονα, φέροντας είκοσι τρεις αιώνες ιστορίας, είναι έτοιμη να αφηγηθεί τη συναρπαστική διαδρομή της στον χρόνο, που άφησε ανεξίτηλα σημάδια στα μνημεία, στην αρχιτεκτονική και στις γεύσεις της. Και τα προσφέρει όλα αυτά, ακόμα και αν επιλέξετε να την επισκεφτείτε για λίγες μόνο ώρες. Η πόλη σφύζει από ζωή όλες τις ώρες της ημέρας, ενώ ιδιαίτερα το βράδυ αποκτά ένα άλλο χρώμα...

Ελαφρώς διασκευασμένο κείμενο www.visitgreece.gr

› ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. *Ποιο από τα παρακάτω ισχύει για τη Θεσσαλονίκη, σύμφωνα με το κείμενο;*

Α. Ιδρύθηκε τον 20ό αιώνα.
Β. Η «υδάτινη αγκαλιά» αναφέρεται αποκλειστικά στις ακτές του Θερμαϊκού κόλπου.
Γ. Προσφέρει πλούσιες εμπειρίες με την προϋπόθεση της τριήμερης διαμονής.
Δ. Η πόλη συνδυάζει ιστορικά και σύγχρονα στοιχεία.

2. *Ποιο στοιχείο δείχνει ότι η Θεσσαλονίκη έχει «μοντέρνο» πρόσωπο;*

Α. Η συνεχής κατοίκηση από τα προϊστορικά χρόνια.
Β. Το γεγονός ότι αποτελεί το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας.
Γ. Η ζωντάνια της νυχτερινής ζωής.
Δ. Η θέση της μεταξύ ποταμών και λιμνών.

3. *Ο χαρακτηρισμός της Θεσσαλονίκης ως «αρχόντισσας» υποδηλώνει κυρίως μια πόλη:*

Α. που βρίσκεται σε μεγάλο υψόμετρο
Β. με κομψότητα και ιστορική αίγλη
Γ. που ανήκει σε άρχοντες - ευγενείς
Δ. γεμάτη παλιά αρχοντικά

4. ***Η Θεσσαλονίκη, μια μεγάλη πόλη με πάνω από 1 εκατ. κατοίκους, είναι το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας.*** *Πόσα οριστικά άρθρα υπάρχουν στο απόσπασμα;*

Α. ένα **Β.** δύο **Γ.** τρία **Δ.** τέσσερα

5. *Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν είναι νοηματικά ισοδύναμη με τη λέξη* ***ίχνη****;*

Α. σημάδια **Β.** ενδείξεις **Γ.** αποτυπώματα **Δ.** απολιθώματα

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 46 26/09/2025 11:35

6. ***αναμειγνύεται:*** *Με ποιο ρήμα μπορεί να αντικατασταθεί;*

Α. συνδυάζεται **Β.** ερμηνεύεται **Γ.** αναλύεται **Δ.** συγχέεται

7. *Σε ποια πτώση βρίσκεται το ουσιαστικό* ***εμπειρίες****;*

Α. Ονομαστική **Β.** Γενική **Γ.** Αιτιατική **Δ.** Κλητική

8. ***το βράδυ:*** *Πώς σχηματίζεται το ουσιαστικό στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού;*

Α. τα βράδια **Β.** τα βράδυα **Γ.** τα βράδεια **Δ.** του βραδιού

9. *Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις του κειμένου υπάρχει αόριστο άρθρο;*

Α. «υδάτινη» αγκαλιά της **Β.** μια μεγάλη πόλη
Γ. με την ιστορία **Δ.** να την επισκεφτείτε

10. *Ποιο από τα παρακάτω ουσιαστικά του κειμένου διαφέρει;*

Α. Αξιό **Β.** Γαλλικό **Γ.** Βόλβη **Δ.** πόλη

ΚΕΙΜΕΝΟ 2ο
Ζώντας στην πόλη ή στο χωριό;

Τον τελευταίο αιώνα η αστικοποίηση έχει γνωρίσει τεράστιες διαστάσεις και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του κόσμου ζει σε πυκνοκατοικημένες μεγαλουπόλεις. Ωστόσο, παρόλο που οι περισσότεροι έχουν μεταφερθεί στις πόλεις με δική τους απόφαση, όλοι, αν τους ρωτήσεις, **λαχταρούν** να ξεκλέψουν λίγο χρόνο από την καθημερινότητα και να γυρίσουν πίσω στα χωριά τους, εκεί που ανήκουν και που βρίσκονται οι ρίζες τους.

Η ζωή στην πόλη είναι πιεστική. Οι ιλιγγιώδεις ρυθμοί, οι υποχρεώσεις και οι αποστάσεις κουράζουν τον άνθρωπο, τον κάνουν να ζει συνεχώς μέσα σε μια **επίπονη** και ασταμάτητη ρουτίνα. Ακόμα και το κλίμα ορισμένες φορές καταντάει **ανυπόφορο**. Καυσαέριο, αυτοκίνητα, ηχορρύπανση, σκουπίδια. Όλα αυτά δημιουργούν στους κατοίκους της πόλης το αίσθημα της ανυπομονησίας να ξεφύγουν από αυτή τη ζωή, ακόμα και για λίγο.

Η ζωή στην επαρχία είναι πολύ διαφορετική. Το να ζεις 18 ολόκληρα χρόνια σε ένα νησί σε κάνει να μπορείς να ξεχωρίσεις τις διαφορές. Εκεί ο χρόνος κυλά πιο αργά και δεν υπάρχει τόσο άγχος. Ακόμα και η ησυχία της υπαίθρου (χωρίς κορναρίσματα, εξατμίσεις κ.λπ.) λειτουργεί ως αγχολυτικό. Στο χωριό, επίσης, ξέρεις ότι θα βγεις έξω και θα συναντήσεις ανθρώπους γνώριμους, συγγενείς, φίλους, θα πεις μια κουβέντα μαζί τους και αν ποτέ χρειαστείς βοήθεια, αυτοί θα είναι εκεί. Δεν είσαι άγνωστος ανάμεσα σε αγνώστους και αυτό σου προσφέρει ασφάλεια.

Τέλος, η επαρχία έχει ένα αναντικατάστατο **πλεονέκτημα**, τη φύση. Οι άνθρωποι, όσο και αν θέλουν να απαρνηθούν αυτή την ιδιότητά τους, είναι μέρος της φύσης και **έχουν την ανάγκη** να έρχονται σε επαφή μαζί της. Όλοι μας νιώθουμε λίγο καλύτερα μέσα μας, ακόμα και αν δεν το καταλαβαίνουμε, όταν βρεθούμε κάτω από τον θαλασσή ουρανό, στον καθαρό αέρα, σε ένα βουνό, σε μια αχανή πεδιάδα με δέντρα ή κοντά στη θάλασσα (αχ, αυτή η θάλασσα!).

Παρά τα τόσα, λοιπόν, πλεονεκτήματα του χωριού, κανείς δεν θα ήθελε να γυρίσει για πάντα πίσω σε αυτό. Στην πόλη υπάρχουν δουλειές, σχολές, φροντιστήρια, νοσοκομεία, υπηρεσίες και γενικά όλα αυτά που κάνουν την ζωή μας πιο εύκολη. Στην επαρχία η ζωή γίνεται συχνά δύσκολη και οι επιλογές είναι πολύ λιγότερες. Σκεφτείτε όμως, αν όλα ήταν διαφορετικά, αν οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες ήταν παντού ίδιες, πού θα θέλατε να ζείτε;

https://simplylife.gr (διασκευή)

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 47 26/09/2025 11:35

› ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

2

11. *Τι ισχύει για την πλειοψηφία των ανθρώπων που ζουν στις μεγαλουπόλεις, σύμφωνα με τη συγγραφέα;*

Α. Έχουν μεταφερθεί εκεί αναγκαστικά.
Β. Λαχταρούν να γυρίσουν πίσω στις ρίζες τους.
Γ. Έχουν αποκοπεί από τις ρίζες τους.
Δ. Έχουν προσαρμοστεί πλήρως στις απαιτήσεις της νέας τους ζωής.
Ε. Νιώθουν ότι έχουν χάσει την ταυτότητά τους εξαιτίας των γρήγορων ρυθμών ζωής στην πόλη.

12. *Η ησυχία της υπαίθρου:*

Α. απαλλάσσει τους ανθρώπους από το άγχος **Β.** είναι ανυπόφορη
Γ. δεν αρέσει σε πολλούς ανθρώπους **Δ.** δίνει έμπνευση σε πολλούς κατοίκους της
Ε. κάνει τη ζωή του χωριού ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα

13. *Η συγγραφέας εκφράζει μια ιδιαίτερη αγάπη για:*

Α. τον καθαρό αέρα του βουνού **Β.** την ομορφιά της πεδιάδας
Γ. τα δέντρα και τα φυτά **Δ.** την επαφή με τη θάλασσα
Ε. την πόλη όπου γεννήθηκε

14. *Αντώνυμο του ρήματος* ***λαχταρούν*** *είναι:*

Α. λησμονούν **Β.** διεκδικούν **Γ.** ανυπομονούν **Δ.** επιθυμούν **Ε.** απεχθάνονται

15. *Συνώνυμο της λέξης* ***επίπονη*** *είναι:*

Α. ακούραστη **Β.** οδυνηρή **Γ.** εργατική **Δ.** αδιάφορη **Ε.** δύσβατη

16. *Αντώνυμο της λέξης* ***ανυπόφορο*** *είναι:*

Α. ανεκτό **Β.** αφόρητο **Γ.** ικανοποιητικό **Δ.** κοπιαστικό **Ε.** ουσιώδες

17. *Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν αποτελεί συνώνυμη της λέξης* ***πλεονέκτημα****:*

Α. προσόν **Β.** προτέρημα **Γ.** ευκαιρία **Δ.** όφελος **Ε.** υπεροχή

18. *είναι μέρος της φύσης και* ***έχουν την ανάγκη*** *να έρχονται σε επαφή μαζί της: Με ποια από τις παρακάτω φράσεις θα μπορούσε να αντικατασταθεί η σημειωμένη φράση, ώστε να εκφράζεται το ίδιο νόημα;*

Α. είναι αναγκαίο **Β.** είναι αναγκαστικό
Γ. αναγκάζονται **Δ.** εξαναγκάζονται **Ε.** τείνουν

19. ***αέρα:*** *Πώς σχηματίζεται η ονομαστική πληθυντικού του ουσιαστικού;*

Α. αέρηδες **Β.** αέρια **Γ.** αέρες **Δ.** αέρας **Ε.** δεν σχηματίζει

20. *Ποιο από τα ακόλουθα ουσιαστικά του κειμένου σχηματίζει πληθυντικό;*

Α. αστικοποίηση **Β.** ρουτίνα **Γ.** ανυπομονησίας **Δ.** κουβέντα **Ε.** ηχορρύπανση

001_GLWSSA_ST_NEW.indd 48 26/09/2025 11:35